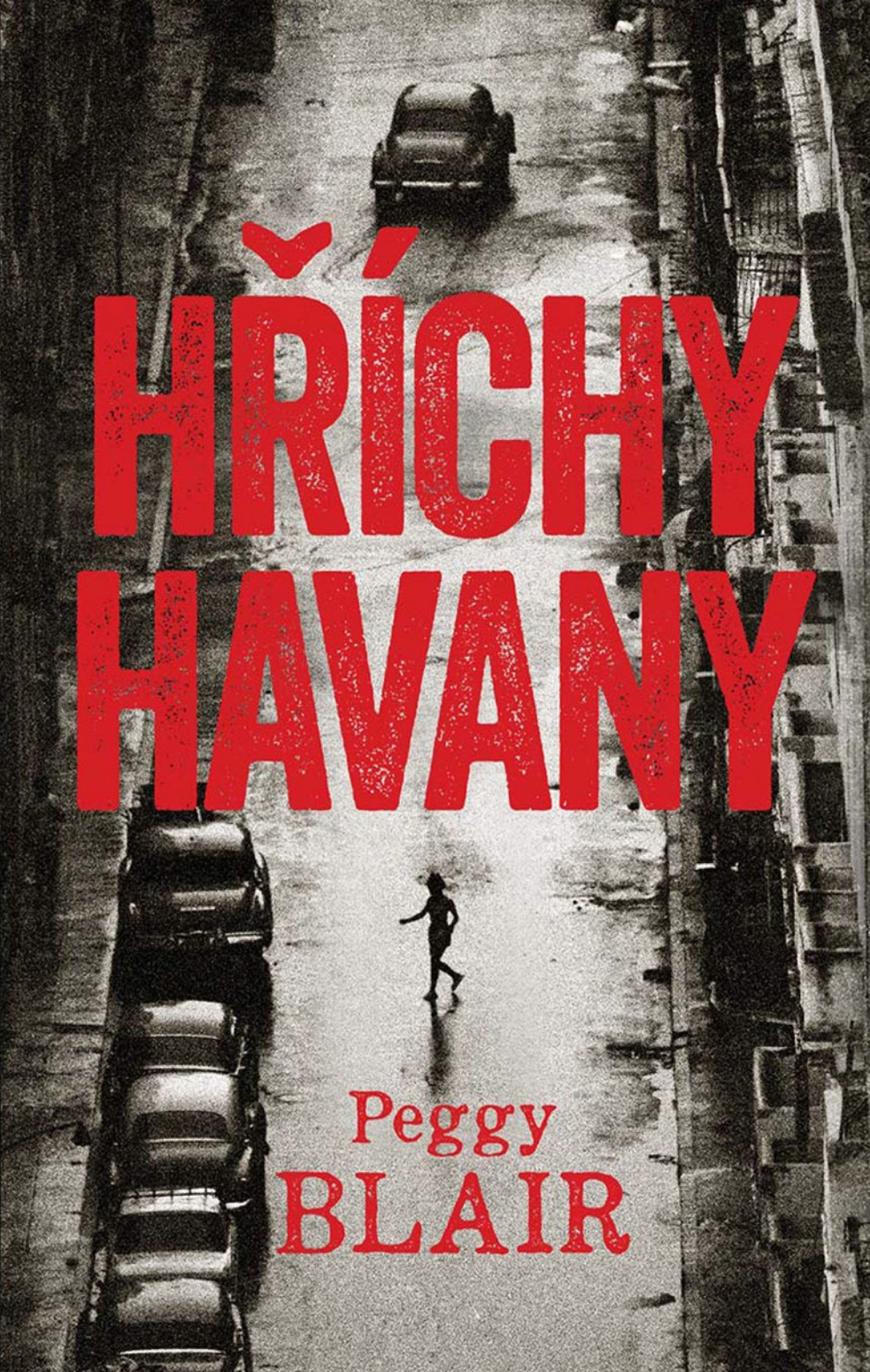




HŘÍCHY HAVANY

Peggy
BLAIR

Peggy
BLAIR

HŘÍCHY HAVANY

2014



Copyright © 2012 by Peggy Blair
Translation © 2014 by Klára Míčková
Cover design © 2014 by GALATEA

Všechna jména, místa a události v tomto románu jsou fiktivní
a jsou dílem autorovy fantazie. Jakákoliv podobnost se skutečnými událostmi,
místy nebo osobami, ať už žijícími či nikoliv, je čistě náhodná.

Veškerá práva vyhrazena.
Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky šířena
bez předchozího písemného souhlasu majitele práv.

Z anglického originálu THE BEGGAR'S OPERA,
vydaného nakladatelstvím Penguin Group, Canada, 2012,
přeložila Klára Míčková
Jazyková redakce: Petr Štádler
Sazba: Karel Kaltrop
Vydání první v elektronické podobě
Vydalo Nakladatelství GALATEA, s.r.o.,
v září 2014

ISBN 978-80-87910-22-1

PROJADE

Říkat pravdu v dobách všeobecného klamu je revoluční čin.

GEORGE ORWELL

PROLOG

Rodiče Rickyho Ramireze stáli na chodbě a o čemsi tiše diskutovali s lékaři. Babiččina ruka v Rickyho drobné dlani připomínala tenké kosti ptáků. Stará žena měla zavřené oči a dýchala jen mělce. Místnost byla prosycená směsicí tabáku, anýzu a potu.

Když se babička náhle posadila a přitáhla si k sobě chlapcovu hlavu za uši, desetiletého Rickyho spíš překvapila, než že by se vyděsil. Držela ho tak pevně, až mu z očí vyhrkly slzy. „Mrtví přijdou,“ zachroptěla. „Můj dar tobě jako nejstaršímu dítěti.“ Chlapec sotva rozeznal její hlas. Nepromluvila už několik dní.

„Jací mrtví, babi? Vrátiš se domů?“ Mrtví *odcházejí*, a pokud věděl, ještě nikdy se nevrátili.

„Ne,“ usmála se žena chabě. Uvolnila sevření a jemnou snědou rukou pohladila vnuka po tváři. „I když bych tě moc ráda viděla vyrůstat, chlapče.“

„Tak kdo teda přijde, *mamita*?“ Ricky si promnul rozbolavělé uši.

Ženinó tělo pozvolna kleslo zpátky na postel. Znovu se natáhla po vnukově ruce. „Poslové z druhého břehu. Pošle ti je na pomoc oriš Elegua, abys ty pomohl jim. Bude z tebe policista, Ricky, vidím to ve tvé budoucnosti. Jednej s nima s respektem, stejně jako oni budou jednat s tebou. Nikdy ale nezapomeň, Elegua je šejdíř.“ Poslední slova pronášela tak tiše, že chlapec musel napínat sluch, aby jí rozuměl. „Zůstane to naším tajemstvím, bohové se snadno rozhněvají. Slib mi to.“ Pevně mu sevřela ruku.

„Slibuju.“

Naposled chlapcovy prsty uvolnila a znovu zavřela oči.

Ricky cítil v dlani, jak babiččina ruka chladne, a věděl, že odešla. Jen netušil kam. Rozplakal se.

Jakmile se malý Ricky zbavil smutku, začala jej myšlenka na duchy vzrušovat. I když by byl raději, kdyby mu *mamita* zanechala něco praktičtějšího, třeba baseballovou pálku.

Ubíhaly však týdny a měsíce a žádní mrtví ani poslové nepřicházeli. A neobjevila se ani žádná pálka.

Rodiče mu vysvětlili, že babička byla stará a zmatená a že zemřela na vzácný druh demence, v jehož důsledku věřila ne-reálným věcem. Nakonec se dozvěděl, že mu jako odkaz namísto šestého smyslu zanechala vadný gen.

Inspektor Ricardo Ramirez se dozvěděl, že umírá, v době, kdy sloužil jako šéf havanského Útvaru pro závažné trestné činy kubánské Národní revoluční policie.

1

1. LEDNA 2007

Inspektor Ramirez shlížel z okna kanceláře Hectora Apira ve třináctém poschodí na mladého pochůzkáře, který se hrbil o sloup veřejného osvětlení na okraji chodníku.

Tentýž znuděný policista o týden dřív, na Štědrý večer předchozího roku, dohlížel na pořádek na nábřeží Malecón. Stejně jako tehdy si i dnes určitě přál, aby se objevil nějaký kapsář, srazila se auta či cokoliv jiného, co by zahnilo monotónní šed' nezáživných dní. Namísto toho podle svého hlášení jen sledoval, jak nějaké dítě z ulice dotírá na dvojici turistů, aby mu dali pár drobaků. Kdyby byl policista zasáhl, byl by dnes chlapec stále naživu?

Inspektor Ramirez si kvůli Apirovi skoro přál, aby odpověď zněla záporně.

„Ten polda by si měl dávat pozor, kde stojí,“ prohodil k mrtvé ženě, jež seděla za Apirovým stolem. Zhmotnila se ráno na parkovišti. Na sobě měla nabírané jižanské šaty a na hlavě široký bílý šátek zdobený obrovskou látkovou květinou. Několikrát šňůry perel na krku prozrazovaly, že patří – či spíše patřila – ke stoupencům santérie.

Nějak se jí podařilo vtěsnat své poněkud korpušentní pozadí do Apirovy nevelké židle, ale nesedělo se jí pohodlně. Vějířem bojovala proti horku a trpělivě čekala, až inspektor skončí s doktorem Apirem a pustí se do vyšetřování její vraždy.

„Začátkem měsíce nedaleko odsud spadl jeden barák,“ pravil Ramirez tiše pro případ, že by neslyšel charakteristické

kulhání vracejícího se lékaře. „Já jsem vyšetřoval smrt, Apiro těla.“

Žena zdvořile, leč podezřívavě příkyvovala a na rozdíl od ostatních odmítala pantomimu. Nebude snadné k ní proniknout, pomyslel si Ramirez. Někomu se to však přece jen podařilo, jak prozrazoval velký nůž trčící z ženiny hrudi. Ten nejspíš pronikl skrze celou kost.

Ramireze udivilo, že mrtvou nedostala dřív rakovina. I po smrti držela ručně ubalený, notně rozžvýkaný patnácticentimetrový doutník Montecristo, i když už z něj nikdy neměla potáhnout. Apiro se na pitvu jejích ostatků chystal odpole dne.

Inspektor se mylně domníval, že mrtvá bude k něčemu tak pomíjivému jako tělo poněkud tolerantnější, neuniklo mu však zklamání, které se jí zračilo ve tváři, když očima klouzala po Apirových fotografiích, rozvěšených na stěnách výrazně pod rovinou očí. Snad očekávala, že lékař Apirova formátu bude, inu, zkrátka formát. Veškeré Apirovy nedostatky se nicméně nedaly srovnat s jejími; on byl totiž alespoň naživu.

Hector Apiro působil v havanském Útvaru pro závažné trestné činy na půl úvazku jako pohotovostní patolog a Ramirez nechápal, z jakého důvodu kdysi slavný plastický chirurg toto neradostné zaměstnání přijal. Apiro k tomu nikdy neřekl víc, než že mrtvoly nemizí uprostřed noci. Nic od nich neočekává, a tak jej nikdy nemohou zklamat.

„Věřte mi,“ naléhal inspektor chlácholivě, „Apiro v sobě má víc, než se na první pohled zdá. Ať už za jeho postižením stojí jakákoliv genetická nebo biologická vada, rozhodně neovlivňuje jeho schopnosti. Akorát jeho city.“

Mrtvá žena nešťastně pohodila rameny. Že ji rozčtvrtí nějaký, byť sebeschopnější, trpaslík, prostě jen dále přisypávalo sůl do už tak fatálních ran.

Hector Apiro byl geniální a laskavý člověk, jeho postižení přesto uvádělo většinu lidí do rozpaků. Příroda Apirovi nadělila normální trup, avšak hlavu a dlaně měl neobvykle velké

a nohy a paže zase abnormálně krátké. Zbytek Apirova těla, pokud bylo Ramirezovi známo, zůstal nepostižen.

Patolog šel na chodbu pro konvici s horkou vodou. Ramirez s ním chtěl probrat události posledního týdne ještě předtím, než odevzdá závěrečnou zprávu státnímu zástupci. Takto důležitá policejní zpráva vyžadovala pečlivé vyhotovení; kvůli lžím, na nichž lpěl ministr vnitra, vyzní podobně tragicky jako ruský román, jen bude ochuzena o humor.

Inspektor si povzdychl. Začne Štědrým dnem, tím dnem, kdy minulost začala předbíhat přítomnost. Dvě vraždy, jedna sebevražda a mezinárodní skandál za dobu o něco delší než týden. Podle některých hlasů se pohřbů možná zúčastní sám Fidel Castro, který by kvůli nim vstal poprvé za devět měsíců z nemocničního lůžka. Koho by napadlo, že něco tak banálního jako partnerská hádka vyústí v tolik zmařených životů? Po chůzkáře dole na chodníku určitě ne.

No, ten mrtvý to věděl, dumal Ramirez při vzpomínce na ducha, kterého nahradila tělnatá dáma. Jenže tehdy jsem nechápal, co se mi pokouší říct. A než mi to došlo, bylo příliš pozdě.

„Tu chybu už podruhé neudělám,“ slíbil dámě s doutníkem. „Věřte mi, najdu toho, kdo vám to udělal. Jde jen o to, abych na to měl dost času, než sám odejdu.“

Žena neznatelně přikývla a odvrátila zrak.

2

SOBOTA 24. PROSINCE 2006

Když Mike a Hillary Ellisovi procházeli po Calle Obispo kolem prodejních uměleckých galerií, z nichž majitelé jako Sirény lákali *turistas* ke koupi zářivě barevných obrazů, pobíhalo jim za patami půl tuctu ušmudlaných, polonahých chlapců.

Malí dotěrníci pronásledovali davy Kanadánů a Evropanů, kteří na Kubu přijeli za sluncem a vzpomínkami na Hemingwaye. Jeden z chlapců zůstal, i když už se ostatní rozprchli. Zvesela poskakoval kolem dvojice a nijak nedbal lži, jež si muž se ženou vyměňovali ústy i očima.

Od prázdných kovových stánků venkovních tržišť se odrážely paprsky zapadajícího slunce. Trojice – manželé a cizí dítě, jehož roztrhané červenobílé šortky se třepotaly v lehkém vánku – se společně vydala na nábreží Malecón. Uskakovali před automobily a všudypřítomnými taxíky a pomalu se přibližovali k pobřežní hrázi, kde se vlny líně převalovaly na kamenech a Kubánci flirtovali s kolemjdoucími ženami.

Chlapec znovu a znovu ukazoval na svá ústa a španělsky opakoval: „Pomozte mi. Mám hlad, matka je vdova a moje mladší sestry nemají co jíst.“

Žena se ho pokoušela ignorovat, nicméně se zdálo, že muž by se přesvědčit dal, a tak se jich klučina neustále držel a v jazyce, kterému nerozuměli, nadále žadonil o peníze.

„Ne,“ opakovala Hillary a rukama chlapce odháněla. „Jdi pryč. Krucinál, Mikeu, říkala jsem ti, ať mu nic nedáváš, teď

od nás v životě neodejde. Fakt mě unavuje, jak nás tihle lidi pronásledují.“

Mike sáhl do kapsy pro další mince; pořád ještě trochu věřil v uplácení.

„Myslím, že pár pesos nikoho nezabije, Hillary,“ prohodil, ačkoliv se později mělo ukázat, jak moc se mýlil. „Ber to s nadhledem. Jsme na dovolené.“

„Vážně? Tomu teda říkám dovolená. Otřesná země,“ odsekla žena polohlasně, i když jí chlapec nemohl rozumět. „Nesnáším to tady. Ty zchátralé baráky všude kolem. Připadám si jako po bombardování v Bejrútu.“

„V životě jsi v Bejrútu nebyla,“ opáčil Mike a se zaťatými zuby vložil do chlapcovy umouněné dlaně další dvě pesos. Celkem už to bylo pět. „Tak, a tohle už stačí. *No me moleste, por favor.*“ Nech mě na pokoji, prosím. Jediná španělská fráze, kterou znal. Naučil ji ho portýr z hotelu.

Chlapec sevřel mince prsty a na okamžik Mikea pevně objal. Muž chtěl na tváři vykouzlit úsměv, ale koutky se mu stáhly v opačném směru. Kluk si podle všeho ničeho nevšiml.

„Tak běž, utíkej,“ pokynul mu Mike a chlapec s širokým úsměvem pokýval hlavou. Chvilku pozoroval skupinku malých Kubánců, kteří si na protějším náměstí, jemuž dominovala obrovská bronzová socha jezdce na koni, čtali s plastovou lahví, a pak, s nově nabytými pesos pevně sevřenými v dlaních, konečně odběhl. Proplétal se mezi troubícími automobily na Malecón jako pestrobarevná rybka, až nakonec jeho žluté triko zmizelo v tmavých stínech oploceného parku poblíž trhu umělců. Za hradbou palmových stromů se pomalu otáčelo vídeňské kolo a křiklavé kolotoče.

„Dobře víš, co jsem tím chtěla říct,“ sykla Hillary. Jakmile se kluk ztratil z dohledu, přestala skrývat vztek. Manželé směřovali k další hádce intenzitou sebevražedného skoku. Žena, ztuhlá zlostí, se odvrátila. Mike se opřel o vlnolam a rozrušeně čekal na její další výpad.

Po uplynutí pracovní neschopnosti měl nárok na několik týdnů dovolené a náčelník O'Malley jeho žádosti vyhověl. Řekl mu, ať si dá načas a úplně vypne. Ať se vrátí do práce, až bude pořádně odpočatý, a nezapomene klátit tu svoji krásnou ženušku každý den, co budou pryč. Mike vybral Havanu jako překvapení. Nedokázal si vzpomenout, proč usoudil, že by se tu Hillary mohlo líbit, a při vši upřímnosti, ani proč mu na tom záleželo.

Ona vnímala jenom chudobu. Rodiny napěchované ve zničených bytech vyspravených kousky kradeného dřeva, rozřezané prašivé psy. Začala si stěžovat v okamžiku, kdy vystoupili z letadla.

Nad hlavami jim kroužili raci a vřeštěli na ty, kteří se jako malé bílé bójky houpali na temných vlnách pod hrází. Hillary při pohledu na manžela znechuceně zakroutila hlavou. „Netuším, proč jsi to sakra udělal. Pročs mu dával další peníze, když jsem ti jasně řekla, abys to nedělal.“

Mike Ellis bezmocně pokrčil rameny. „Mají strašně málo, Hillary. Proč se vztekat pro pár dolarů?“ Ženu však neštvalo tohle, zuřila kvůli nim dvěma. Přesněji řečeno kvůli němu.

„Jo, to je ti podobný,“ konstatovala mrazivě jako led. „Prý pár dní v Havaně a všechno bude lepší. Jenže nic tady přece nezmění nás dva. Pár dní tady nezmění vůbec nic. Já už jsem si přeobjednala letenku. Dneska večer se vracím do Ottawy.“

Náhle nějakému starému autu střelilo z výfuku. Mikeovi se při té ráně sevřelo srdce a pocítil těžký nápor svalových křečí, jimiž trpěl od Steveovy smrti. Panická ataka, nazval to psychiatr z jeho oddělení. Úzkost.

Muž chvíli nemohl popadnout dech. Naklonil se přes vlnolam, až se mu ostré kraje kamenů zabořily do hrudi. Hladina vody pod ním se leskla duhou petrolejových a temně černých ropných skvrn. Polkl a zhluboka se nadechl. Svaly pomalu povolovaly a Mike se s vypětím sil narovnal. „Takže se chceš rozvést? Chápu to správně?“

Hillary se vyhnula odpovědi. „Odlítám v devět. Ty si tady zůstaň, když se ti tu tak líbí.“

„A kdys tohle všechno vymyslela?“ Mike popadl manželku za paži a pokusil se ji přimět, aby se na něj podívala, ale nedala se. „Kdys volala na aerolinky? Když jsem byl ve sprše? Potom co jsme se milovali?“

„Na tom nesejde.“ Žena se mu vyškubla ze sevření. „Tak jako tak už mě neuvidíš.“

„Vůbec? Nebo jenom tady, pokud si to nerozmyslíš?“

„Laskavě na mě neřvi!“ Rozhorleně si shrnula vlasy z obličeje. Mike v jejích očích spatřil slzy, ale nevěděl, co znamenají. „Jet sem byla chyba a oba to dobře víme. Já se teď vrátím do hotelu a sbalím se. Až budu vědět, co dál, tak ti zavolám. Budu u rodičů.“

„Čímž chceš říct, že mi zavolá ten tvůj slizkej právník.“

„Jak je libo.“

Stříbrné sandály klapaly o rozpraskané kameny, jak Hillary energicky odkráčela. Ani jedinkrát se na muže neohlédla. Kubánci sešikovaní podél hráze za ní uznale zasyčeli.

3

Popravé Ramirez vyskočil tak prudce, že hlavou narazil do stropu svého modrého čínského miniautomobilu. Rozhlédl se kolem sebe, ale nezdálo se, že by zakrvácené tělo poklidně sedící na zadním sedadle vozu viděl ještě někdo jiný, a to se chodník hemžil davy Havaňanů.

Šlo snad o nějaký černý humor? Převlékl se snad některý z kolegů za oběť z místa činu, z něhož inspektor sotva odešel?

Podíval se do ulice před sebe i za sebe, ale nic zvláštního neviděl a nikdo se na jeho účet nesmál. „To má být vtip?“ otázal se neznámého. „Kdo vás poslal?“

Muž jen pokrčil rameny, aby dal najevo, že nemůže mluvit.

Ramirez si ho prohlédl pečlivěji a snažil se odhalit známky maskování. Pokud však oběť vraždy neměla dvojníka, nebylo o její pravosti pochyb. Na krku podřezanému muži zela rozštělená rudá rána a modřiny na obličeji vypadaly úplně stejně jako modřiny oběti, od níž Ramirez sotva před několika minutami odešel.

„Tohle není možný,“ hlesl inspektor a roztřásl se.

Několikrát zamrkal v naději, že duch zmizí, když však oči znovu otevřel, muž stále seděl na svém místě. Dokonce Ramirezovi zamával. On pozdrav neopětoval.

Nemrtvý ho pronásledoval na policejní stanici celé dopoledne jako zbloudilý tulák a zmizel jen ve chvíli, kdy si inspektor odskočil na toaletu. Jakmile zase vyšel ven a sotva si dopnul kalhoty, spatřil ducha čekat na chodbě. Spěšně vykročil a měl co dělat, aby se nerozběhl. Nechtěl k sobě poutat nežádoucí

pozornost, stále však nechápal, jak je možné, že si krvavého přízraku, jenž mu šel v patách, nikdo jiný nevšiml.

Jste mrtvý už čtyřia dvacet hodin, přemítal Ramirez v duchu. Apiro vás zanedlouho rozřeže na kousky. *Co jste proboha zač?*

Vtrhl kovovými dveřmi do Apirovy soukromé svatyně. Mrtvý se zastavil přede dveřmi a zamračil se. Když Ramirez vstoupil do pitevny, nebylo po zjevení ani stopy.

Inspektor se opřel zády o dveře, aby se ujistil, že jsou skutečně zavřené. Zneklidněně zamžoural po nevelké místnosti. Stál tam jen Apiro na svém třístupňovém žebříčku a nakláněl se nad tělem nataženým na kovovém pojízdném lůžku. Řádný stůl by byl vybaven odtokovými žlábkami na krev a ostatní tekutiny, havanský patolog si musel vystačit s kovovými kyblíky.

Ramirez si odložil bundu a pokusil se navléct do bílého laboratorního pláště, který museli návštěvníci při vstupu na Apirovo pracoviště mít povinně na sobě. Klepaly se mu ruce a nemohl se trefit do rukávů. Lékař byl pohlcen prací a ničeho si nevšiml.

Apiro se otočil k návštěvníkovi. „Dobré odpoledne, Ricardo. Proboha, jsi bílý jako stěna. Vypadáš, jako bys právě viděl ducha.“

„To nic není, Hectore.“ Inspektor několikrát polkl. „Budu v pořádku.“ Ovšem jistý si tím nebyl.

„Jestli chceš trochu vody, na kartotéce stojí sklenička. Z pitvy příjemnou záležitost neuděláš, ať se snažíš, jak chceš. Ani mně to není příjemný. Takže jestli se potřebuješ nadýchat čerstvého vzduchu, posluž si. Tohle tělo nikam neodejde.“

Ani tím si Ramirez nebyl tak jistý.

Váhavě přistoupil k Apirovi a skoro se bál shlédnout na bezvládné tělo, kdyby se náhodou pohnulo.

Patolog mrtvému sundal šaty, bezpochyby to však byl tentýž muž, který Ramirezovi celé dopoledne chodil v patách. Inspektor zpola čekal, že na něj mrtvola zamrká, v sinalých očích zírajících do stropu však nebylo po životě ani stopy.

Ve srovnání s tímhle je ta věc na chodbě rozhodně naživu, říkal si Ramirez v duchu. Co to proboha je?

„Je opravdu mrtvý, že ano?“ hlesl. Jeden důkaz však ležel přímo před ním a několik dalších ve skleněných nádobách na polici.

„Jestli předtím nebyl, tak teď už je,“ pravil se smíchem Apiro. „Vyndal jsem mu všechny orgány.“

Inspektor zašátral v kapse pro doutník. „Řekni, Hectore, věříš na duchy?“

„Z titulu vědce nevěřím skoro na nic,“ odvětil patolog zamýšleně a v ruce si pohrával se skalpelem. „Nicméně jsem přesvědčený, že takové iluze mají opodstatnění pro společnost. Koneckonců katoličtí kněží na duchy věří, ne? Posvěcené hostie, Duch svatý...“

„Ale ty sám na ně nevěříš, nebo ano?“

„Na kněze, Ricardo?“ zavtipkoval Apiro. Otočil velkou hlavu a vrhl na přítele bystrý pohled. „Můj názor na organizované náboženství přece znáš. A dokážeš si představit, co si myslím o Bohu, který by mě stvořil k obrazu svému.“

„A co kdyby ti někdo řekl, že ducha viděl? Někdo, komu bys mohl věřit,“ naléhal Ramirez. „Někdo, kdo si jen tak nevy-mýšlí.“

„Víš, Ricardo, věřit na duchy je jedna věc, vidět duchy druhá. Mohlo by se jednat o zdravotní potíže. Takové halucinace můžou vznikat v důsledku různých nemocí – nádorů či otravy, třeba olovem, taky duševních onemocnění jako schizofrenie nebo stařecká demence. Nebo i po mozkové mrtvici.“

„A co stoupenci santérie?“ nadhodil inspektor. Přitáhl si stoličku a posadil se, aby dal odpočinout rozklepaným nohám. „Tvrdí, že s mrtvými komunikují. Moje babička z otcovy strany vyznávala vodun.“

Ramirezovy předky, příslušníky národa Jorubů, dovezli na ostrov obchodníci s otroky ze západní Afriky v 19. století. Tehdy otroci museli sbírat kubánský tabák a cukr. Jorubové vy-